



Fàbrica del Cotó

Vallirana

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Carrer del Cotó
Emplaçament	Tocant a la riera de Vallirana i a la zona d'horts que hi ha al bell mig del nucli urbà
Alçada:	161m
Coordenades:	
Latitud:	41.38808
Longitud:	1.93418
UTM Est (X):	410890
UTM Nord (Y):	4582387

Classificació

Número de fitxa	08295-616
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 1424074DF1812S

Fitxes associades:

[Xemeneia de can Marsell](#)

Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dv., 12/05/2017 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic aïllat format per quatre cossos adossats, que li confereixen una planta irregular. La part destinada a la producció està situada a la banda de llevant del conjunt. És de planta rectangular, està formada per dos volums adossats i presenta les cobertes de teula àrab de dues vessants. Està distribuïda en soterrani, planta baixa i pis, i compta majoritàriament amb finestres rectangulars als pisos superiors i obertures d'arc rebaixat a l'inferior, tapiades amb totxos. La construcció està batida en pedra i maons, amb els paraments superiors arrebossats i emblanquinats. El cos central del conjunt es correspon amb la casa dels propietaris i del sereno que vigilava les instal·lacions. Hi dóna accés un pont que salva el desnivell de la riera. Presenta una planta rectangular, amb la coberta de teula àrab d'un sol vessant i està distribuït en planta baixa i dos pisos. Compta amb senzilles obertures rectangulars amb els emmarcaments arrebossats. La façana principal, orientada a la riera, està rematada amb una cornisa motllurada. Davant seu hi ha un espai pavimentat a mode de pati, que es repeteix a la part posterior. La construcció té els paraments arrebossats i pintats. Per últim, adossat a la façana de tramuntana de la casa, hi ha la nau més antiga del conjunt. És rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i consta de soterrani, planta baixa i pis. Presenta obertures rectangulars bastides en maons i els paraments estan arrebossats.

Observacions:

El 12 de novembre de 2015, l'ajuntament va iniciar l'expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) per a l'edifici, encara en tramitació. Prop del pont hi havia un safareig que en l'actualitat no s'ha pogut documentar.

Història

La Fàbrica del Cotó de Vallirana fou bastida entre els anys 1910 i 1918 en uns terrenys del seu propietari, Josep Mas Barberà. En aquell moment baixava un gran cabal d'aigua pel rec gran, procedent de la Font d'Armena. La nau més gran (hi havia els telers, els tallers, la manyeria i un magatzem) i la casa on vivien el director i el sereno varen ser construïdes entre aquests anys, mentre que la nau que està situada a ponent data aproximadament de l'any 1890. S'hi produïen llençols, estovalles i mocadors entre d'altres productes. Hi treballaven unes 80 dones de la vila, que feien de teixidores (cada treballadora es responsabilitzava d'entre 2 i 4 telers), repassadores i ordidores. Els homes es dedicaven al manteniment de la maquinària, evitant aturades innecessàries de la producció. Les turbines que feien funcionar tota la instal·lació amb la força de l'aigua del rec estaven situades al soterrani. Pels voltants dels anys 30, l'empresa era propietat de Melitón Tordera. Durant un temps, la concessió de l'explotació era de Ramon Tordera, que també era el llogater. A finals dels anys 60, la producció de teles es va deixar de fer degut a la crisi del sector i a un incendi que va afectar bona part de la construcció. Un cop reparats els desperfectes, l'activitat es va centrar en l'elaboració de teles per fer-ne quadres. Posteriorment, i finalitzada aquesta activitat econòmica, l'edifici fou abandonat. En els darrers temps, una part de les instal·lacions (la casa dels propietaris) estava llogada a una artista local i també hi havia un taller de reparació de mobles. És probable, tot i que no es pot assegurar, que fins a finals del segle XIX, la fàbrica fos instal·lada a l'actual rambla de la Sobirania, on encara es conserva una xemeneia de l'antiga construcció.

Bibliografia

AMICS DE VALLIRANA (2007). La Vallirana del segle XX. Imatges i Memòria. Vallirana: Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, p. 102-105. ASSOCIACIÓ AMICS DE VALLIRANA (2002). Vallirana II. Barcelona: Viena Edicions, p. 24. ASSOCIACIÓ D'AMICS DE VALLIRANA (2015). "La fàbrica del Cotó". Viure Vallirana, revista d'informació municipal nº 56, p. 15.

[Http://assofotovallirana.blogspot.com.es/2009/08/lantiga-fabrica-de-coto-de-vallirana.html](http://assofotovallirana.blogspot.com.es/2009/08/lantiga-fabrica-de-coto-de-vallirana.html) (Consulta: 12-05-2017). OLLÉ, Francesc (2014). Episodis de guerra, entorn de pau. La Vallirana dels anys trenta. Vallirana: Nèctar editorial, p. 22. RICH LLORENS, Judit (2015). Inventari del Patrimoni Cultural de Vallirana. Treball de pràctiques UAB / Ajuntament de Vallirana.



